

ריינר עם יורשו עמירם סיוון (מאחור) בוועדת החקירה הסודית, חסידי מושבע

דמיה-שכירות שישולמו עד יום ההעברה, וכן יופחת ממחיר הבית פחת בסך 7% לשנה. **פירושי:** אחרי פחות מעשר שנים צריך היה הבית להיות מועבר חנם. למעשה מומשה האופציה רשמית כעבור 11 שנים. חברת יוניון הולדינג אנד טראסט לימיטד, בעלת השם המפוצץ (בעברית, בערך: חברת איגוד להחזקה ולנאמנות בע"מ) אינה אלא חברה ריקה מתוכן, מן הסוג שבנקים מחויקים לצרכים שונים. היא שייכת לבנק יפת, השייך לבנקי-הפועלים. נכסיה הסתכמו בשעת העסקה בהון-מניית נפרע של 2000 לירות. היא לא עסקה בשום עסקה אחרת מילבד זו המתוארת כאן.

בקשת-האשראי לא היתה אלא כסיוו לפעולה הבאה, מכיוון שהחברה מעולם לא השתמשה באשראי זה. היתה לבקשה סיבה לגמרי אחרת. כאשר חברה מבקשת זכות למשוך אשראי גדול (פתיחת קו-אשראי) היא נדרשת בדרך כלל להפקיד סכום נכבד באותו בנק, כדי להוכיח את אמינותה. וזה בדיוק מה שקרה: סלילים-חולה הפקידה בבנק יפת, ללא שום סיבה אחרת, סכום של 300 אלף לירות (כ־70 אלף דולר דאז). **במיסמך זה יש נקודה מאלפת: "סלילים" שאלה מה גובה הריבית שתקבל מבנק יפת? עבור ההפקדה אך אין היא שואלת כלל מה יהיה גובה הריבית שיהיה עליה לשלם, אם אייטעם**

נוסף בצורת בית בן חמישה חדרים, מבלי שנגבה עבורו מס-הכנסה — דבר ששום ישראלי אינו יכול אף לחלום עליו. **בערכים של כיום, דירה כזאת שווה כ־12 מיליון שקל — וכדי להרוויח סכום כזה נטו, צריך אדם להרוויח כ־30 מיליון שקל.**

המיסמך המדהים ביותר

לה הם העיקרים הפשוטים. העסקה עצמה נוצעה בצורה הרבה יותר מסובכת, ודרוש מאמץ ניכר של חקירה וצירוף פרט לפרט כדי ליצור את התמונה השלמה. כל חלק של העסקה נוצע בצורה גלויה, כניכול. התקבלו החלטות רשמיות, נרשמו פרוטוקולים, נחתמו מיסמכים. אך רק כל

כך שאפילו באינפלציה של אז עמד סכום זה להישחק ולהתרוקן מערכו מדי שנה. **באותה שעה ניתנה למישפחת ריינר אופציה בלתי-חוזרת לקבל את הבעלות על הדירה בתנאים מגוחכים. תמורת אופציה זו היה על ריינר להפקיד סכום קטן, וסכום זה ניתן לו כהלוואה מטעם הבנק, מבלי לחייב אותו בריבית. פירושי הדבר: ריינר קיבל דירה — בשכירות ואופציה לרכישה — מבלי להוציא מכיסו אף לירה אחת (מילבד שכרי-דירה נמוך במשך כמה חודשים). זהו צד אחד של העסקה. מובן שיש לה גם צד שני, שהרי החברות המעורבות לא יכלו לבצע אותה מבלי להסתיר את מהותה ולהסוות אותה כעסקה מיסחרית רגילה. לשם כך נוצעו הפעולות הבאות:**

17 בינואר, 1972.

א י ש י

לכבוד
מר י. לוינסון
מנהל כללי
בנק הפועלים בע"מ
פל-עביב.

מר לוינסון מנכבד,

הנדון: יוניון הולדינג.

ריב הסמכים להלן:

- (1) מזלום סכסס פיוס 25 בדצמבר 1971.
- (2) הסמך כתב הסכסס ללא מאריך.
- (3) נוסח מרטיכל פיוס 30 בדצמבר 1971.
- (4) העמקי חליפס מכתבים בין העוס בע"מ, תכ' חולה פקססיל ובנק יפת בקשר עם קו אשראי ומקדון וכן כתב שיפטי.

לעיונך.

נ ב ר כ ה

פ. אראי

מיסמך מס' 5

ברשותו הפרטית, מיסמכים מרשיעים

המיסמכים ביחד יוצרים את התמונה המגלה את טיב העסקה. **חשוב לציין כי בכל שלב של עסקה מסובכת זו ניתן דיווח מלא ליעקב לוינסון, אומנם תחת הכותרת "איש". ברור בעליל כי לוינסון הוא שיוזם את העסקה ופיקח עליה בכל שלביה. מתקבלת כאן תמונה של בוס כלייבול, הדואג לאנשיו, והמתפנה מכל עיסוקיו הובקיעהעולם כדי לסקח אישית על כל פרט של עסקת הנוגעות לבנייהסותו והתלוויס בו. ומאידך, בבנייהסות אלה השתעבדו לחלוטין ללוינסון, מפני שידע כל פרט על פרשות מסוג זה.** כדי להבין את הנאמר לעיל יש לעבור בצורה מסודרת על מיספר רב של מיסמכים, שמוספרו להלן כדי למערכת העולם הזה, כדי לאפשר את הבנתם. **מיסמך מס' 1:** כ־14 בדצמבר 1971 פנתה חברת סלילים-חולה בע"מ לבנק יפת, ובקשה לקבל קו-אשראי של מיליון לירות. פירושי: חברת סלילים-חולה היא חברת-בת של תיעוש, שהמנכ"ל שלה היה אז אפרים ריינר. סלילים היא בעלת מיעולי-סכססיל בקריית-שמונה ובאזור שליד תל-אביב. היא הוקמה כדי לספק תעסקה לעיריות-הפיתוח. כל חברת תיעוש נועדה למטרה זו. בנק יפת הוא בשליטת בנק-הפועלים כיום הוא נקרא בנק אמריקאי-ישראלי.

● חברת-הבת שקנתה, השכירה ולבסוף מכרה את הדירה קיבלה מהבנק הלוואה כדי לממן את רכישת הדירה ושיפוצה. ● כדי שהבנק יוכל להצדיק הלוואה כזאת לחברת-בת שלו, שלא היתה אלא חברת-קש ללא נכסים, נוצעה עסקה סיבובית. ● חברת תיעוש של ריינר הפקידה, בלי שום הצדקה עניינית, סכום גדול מאוד בבנק. הדבר בא כדי שהבנק יוכל להצדיק מתן הלוואה קטנה-הרבה הזו ושאר התשלומים — כלומר, גדול. הפקדה זו הניבה, כמובן, ריבית ניכרת. שהיתה צריכה להגיע לחברת תיעוש, ובמשך זמן-מה גם הגיעה. ● אחרי זמן-מה נאמס לריינר לשלם את שכרי-הדירה והתשלומים הגלויים עבור דירת גרושתו. אז הודיעה חברת תיעוש שאת הריבית המגיעה לה מן הבנק יש להעביר לכיסוי שכרי-הדירה הזו ושאר התשלומים — כלומר, חברת תיעוש שבהנהלת אפרים ריינר, שילמה את שכרי-הדירה של גרושתו. ● כעבור כמה שנים הועברה הדירה לבעלות הגברת ריינר בתנאים שהיו למעשה — מתת חנם. **משמע: למעשה השיג ריינר את הדירה לגרושתו בלי כל תשלום ממש. הנכס ניתן לו פחות או יותר במתנה על-ידי משקי-העובדים, מבספי הפועליים.** עסקה זו מעוררת גם שאלות חמורות מבחינת חוקי-המס — שהרי למעשה שולם כאו שכר

תאריך: בפברואר, 1972. Date

אל: מר י. לוינסון, מנהל כללי, בנק הפועלים בע"מ.

מאת: מר אראי

הנדון: ריינר

הייתי רוצה לסיים את העניין הזה סדרם נסיעתי. הוא לוחץ עלי, בין היתר, עקב הופעתו בחשבון דביסורי ועקב הצורך לג לחייב בריבית.

נ ב ר כ ה

פ. אראי

מיסמך מס' 6
בחשבון דביסורי, בלי ריבית

מיסמך מס' 3: פרוטוקול של אסיפה כללית של-אמך-המניין של חברת יוניון הולדינג אנד טראסט לימיטד, ובה התקבלו בקצב מהיר שלוש החלטות בלבד: לרכוש את הדירה האמורה, לחתום על הסכם-שכירות עם אופציה לרכישה עם הגברת תמר ריינר ולקבל הלוואה בסך 125 אלף לירות — בדיוק מחיר רכישת הבית ושיפוצו — מבנק יפת. **פירושי:** אלה הן שלוש החלטות הקשורות זו בזו: החברה הריקה-מתוכן קיבלה את הכסף מבנק יפת. שיכול היה להצדיק את הלוואה בעיקבות ההפקדה הגדולה פי כמה של "סלי" ליפ-חולה". בכסף זה נרכש ושוּפץ הבית, והוא הושכר — עם אופציה לרכישה — לגברת ריינר. לא היתה זאת עסקה בשורה, ולו לא היה צורך לטשטש את עיקבותיה, יכול

תשתמש בקו-האשראי שנפתח לה, ולשמוענו — בבירור — באה ההפקדה. **מיסמך מס' 2:** כתבה-סכסס, שאינו נושא תאריך, בין חברת יוניון הולדינג אנד טראסט לימיטד עם הגברת תמר ריינר, ובו מפורטים תנאי-השכירות של הנכס כגוש 6341 חלקה 94/1. בהסכם נאמר כי, תמורת זכות-השימוש בבית למשך תקופת-השכירות תשלם השוכרת למשכירה רמי-שכירות חודשיים בסך של 200 לירות לחודש. מוסכם בזאת שדמי-השכירות הנקובים הינם קבועים ואינם ניתנים לשינוי מכל סיבה שהיא... המשכירה מעניקה לשוכרת אופציה לרכוש את הבית. התנאים למימוש האופציה: החברה תמכור את הבית לגברת ריינר במחיר ההיסטורי (לפי ערכו בספרים), דהיינו: 125 אלף לירות. מסכום זה יירד פיקדון ראשוני בסך 17,500 לירות, כל